

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra proiectului Hotărîrii Guvernului „Despre aprobarea Regulamentului cu privire la rezervele cerealiere de stat”.

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

Proiectul de act normativ este elaborat de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare în comun cu Agenția Rezerve Materiale, Achiziții Publice și Ajutoare Umanitare.

Proiectul este elaborat întru executarea prevederilor punctelor 1-7 ale Planului de acțiuni cu privire la perfecționarea sistemului de intervenții ale statului pe piața de grâne pentru anul 2008, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1278 din 17.11.2008.

În proiectul prenotat se conțin prevederi referitoare la eliberarea grâului alimentar din rezervele cerealiere, la acumularea, livrarea (stocarea), păstrarea grâului alimentar din rezervele cerealiere, precum și prevederi referitoare la finanțarea cheltuielilor și efectuarea decontărilor în operațiunile cu grâul alimentar din rezervele cerealiere.

În nota informativă a proiectului prenotat autorul face referire la condițiile ce au impus elaborarea proiectului, principalele prevederi și participanții la elaborarea proiectului.

Considerăm că nota informativă a proiectului prenotat este incompletă. Conform art. 37 al Legii nr. 317-XV din 18.07.2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale, nota informativă urmează să conțină și denumirea autorităților și instituțiilor care au efectuat avizarea și principalele prevederi ale proiectului.

Referitor la principalele prevederi ale proiectului în nota informativă se menționează că proiectul include acțiuni concrete ce prevăd informarea publicului despre situația financiară a rezervei de stat de grâu prin publicări trimestriale, inclusiv volumele și prețurile de achiziție/vînzare. În conținutul proiectului aceste prevederi nu se regăsesc.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului.

Nota informativă nu conține vreo mențiune referitor la faptul dacă aplicarea proiectului prenotat va necesita sau nu cheltuieli financiare sau de altă natură.

Conform art. 37 lit. e) al Legii nr. 317-XV din 18.07.2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale

și locale, nota informativă urmează să conțină și fundamentarea economico-financiară în cazul când realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare.

În cazul în care actul nu va necesita resurse financiare la etapa aplicării lui, acest fapt urmează să fie indicat explicit în nota informativă.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Proiectul nu prejudiciază careva interese de grup sau individuale.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standardele anticorupție

Proiectul hotărârii nu vine în contradicție cu standardele anticorupție naționale sau internaționale.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

La pct. 8 din proiectul Regulamentului se folosește sintagma “după caz”. Aceasta reprezintă o formulare lingvistică ambiguă deoarece nu menționează în mod expres când la crearea rezervelor cerealiere vor participa importatorii de cereale rezidenți și nerezidenți.

Recomandăm a menționa în mod expres cazurile când la crearea rezervelor cerealiere vor participa importatorii de cereale rezidenți și nerezidenți cu excluderea sintagmei date.

2. Conflicte ale normelor de drept

În proiectul prenotat nu se atestă careva incompatibilități a proiectului cu alte prevederi ale legislației naționale.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

La pct. 22 din proiectul Regulamentului se face trimitere la Regulamentul cu privire la modul de formare și aplicare a prețurilor de livrare și eliberare a grâului alimentar din rezervele cerealiere ale Republicii Moldova, fără a menționa și Hotărârea Guvernului prin care a fost aprobat regulamentul respectiv. Aceasta pare a fi o normă în alb deoarece prețurile de eliberare urmează a fi stabilite de Agenție în baza unui act normativ ce urmează a fi adoptat ulterior.

Recomandăm a face trimitere doar la actele normative în vigoare.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

La pct. 29 din proiectul Regulamentului se menționează că pentru grâul alimentară împrumutat pe termen scurt din rezervele cerealiere debitorul plătește suplimentar Agenției de la 2 pînă la 10 la sută din costul grâului alimentară împrumutat pentru fiecare lună de folosire a lui.

Prevederea dată acordă o discreție excesivă autorităților responsabile deoarece nu sunt stabilite criterii clare în baza cărora se va stabili cît urmează să plătească debitorul. Se menționează doar că debitorul urmează să plătească suplimentar Agenției de la 2 pînă la 10 la sută din costul grâului alimentară împrumutat pentru fiecare lună de folosire a lui. Astfel, în lipsa unor criterii clare, se acordă autorității responsabile dreptul de a stabili în mod arbitrar procentajul respectiv.

Recomandăm a menționa criterii clare în baza cărora se va stabili procentajul din costul grâului alimentară împrumutat care urmează a fi plătit suplimentar de către debitor.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Prevederea de la pct. 29 din proiectul Regulamentului reprezintă și o cerință excesivă pentru exercitarea drepturilor persoanelor, deoarece debitorul poate fi impus să plătească o sumă excesivă. Astfel, recomandăm a menționa criterii clare în baza cărora se va stabili procentajul din costul grâului alimentară împrumutat care urmează a fi plătit suplimentar de către debitor.

6. Acces limitat la informație, lipsa transparenței

Deși în nota informativă a proiectului prenotat se menționează că proiectul include acțiuni concrete ce prevăd informarea publicului despre situația financiară a rezervei de stat de grâu prin publicări trimestriale, inclusiv volumele și prețurile de achiziție/vînzare, în conținutul proiectului aceste prevederi nu se regăsesc.

Prevederi referitoare la publicitate și transparență sunt prevăzute în Capitolul IV din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007 privind achizițiile publice, însă ele se referă la publicarea anunțului de intenție privind achizițiile publice preconizate, a invitației de prezentare a ofertelor și a anunțului de atribuire a contractului de achiziții publice.

7. Lipsa, insuficiența mecanismelor de control

În proiectul Regulamentului nu se atestă o lipsă sau insuficiență a mecanismelor de control. Acest control se va realiza prin prisma prevederilor

art.9 alin (1), lit. m) din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007 privind achizițiile publice în care se menționează că Agenția are drept atribuție de bază de a prezenta Guvernului, trimestrial și anual, rapoarte și analize statistice privind achizițiile publice.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

La pct. 14 din proiectul Regulamentului este folosită sintagma “sancțiunilor respective”. Astfel, nu se menționează clar ce fel de sancțiuni urmează a fi aplicate pentru nerestituirea în termen de o lună a deficitelor și pierderilor stabilite.

Recomandăm a menționa expres ce fel de sancțiuni urmează a fi aplicate pentru nerestituirea în termen de o lună a deficitelor și pierderilor stabilite.

La pct. 25 din proiectul Regulamentului se folosește sintagma “trase la răspundere în condițiile legii”. Așadar se folosește o formulă generală fără a se menționa clar la ce fel de răspundere urmează a fi trase persoanele responsabile care se fac vinovate de consumul neautorizat al grâului alimentar din rezervele cerealiere, precum și de stocarea și păstrarea lui necalitativă.

Recomandăm a formula în mod concret temeiul răspunderii, cu diferențierea categoriei respective de răspundere: penală, civilă, administrativă sau disciplinară.

Alte obiecții

La pct. 24 din proiectul Regulamentului se face trimitere la pct.14 lit. c) și d).

Punctul 14 din proiectul Regulamentului nu conține diviziunile respective. Probabil s-a avut în vedere pct. 16 din proiectul Regulamentului. Recomandăm a face modificările respective pentru a preciza la care punct se face trimitere.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției nr. 47 din 03.05.2007.

Cupcea Valeriu,
inspector,
Secția Drept Privat,
Direcția Legislație și Expertiză Anticorupție
la 18.12.2008